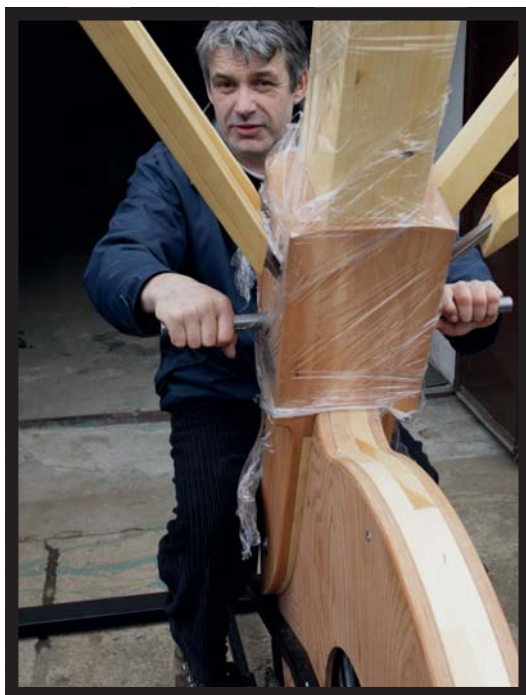

Citlivý bluesman i svérázný písničkář **Jiří Konvrzek** je pověstný svou originální a nezařaditelnou hudbou, kterou dokonce produkuje na vlastnoručně vyrobených nástrojích. Pro výstavu **Labyrint světla** připravil instrument s názvem **Zvučící kolo**. Byli jsme u toho.

Šlapejte a *hrajte*

Cyklista roztočí svým šlapáním dmychadlo a z něho vycházející vzduch se dostane do varhanních píšťal. Z cyklisty je rázem hudebník.

Přestože je neděle, v malé garáži v domku na kraji Velvar se pilně pracuje. Na podlaze stojí podivná konstrukce ze dřeva a železa, a jinak poklidné dopoledne co chvíli naruší ostře skřípající zvuk brusky...

Jiří Konvrzek se účastnil už předchozího interaktivního projektu *Orbis Pictus*. Po koncertě jeho jednoduché nástroje z plastových trubek na výstavě v Muzeu hudby zůstaly. *Labyrint světla* je spíš vizuálním než hudebním projektem, proto je Konvrzkův zvukový objekt v kontextu výstavy ojedinělý. Umělec si ho i sám vyrábí, jen s dřevěnými částmi pomohl truhlář, aby se ušetřil čas. „Stavba vychází z mých hudebních zkušeností, hodně při ní improvizuji. Nápady dostávám, až když vezmu materiál do ruky. Proto nemohu výrobu zadat někomu jinému,“ vysvětluje nad rozestavěnou konstrukcí svůj přístup k věci. Zvědavým sousedům říká, že jeho nástroj bude „komunikovat s vesmírem“.

Zvučící kolo

Princip *Zvučícího kola* je jednoduchý. Hudebník – cyklista roztáčí svým šlapáním dmychadlo. Z něho se vzduch žene přes systém klapek do pěti varhanních píšťal. Výsledný zvuk pak závisí na vzájemném nastavení klapek a rychlosti šlapání.

Na tomhle stroji se ale podle not hrát nebude. „Tóny tam skáčou různě podle toho, jak zrovna hráč šlape a mění tím tlak vzduchu. Třeba bude chtít něco zahrát, a přitom bude znít něco úplně jiného, protože bude mít potíž to ovládat,“ směje se nad svým vynálezem Konvrzek. Neměnný tlak vzduchu by šel docílit pomocí elektrického pohonu. To byla podle Konvrzka předvídatelná nuda. Hudebník by se navíc nestal „tvůrcem zvuku“ od jeho samotného počátku.

Jak bude *Zvučící kolo* nakonec hrát, nevěděl před jeho zkompletováním ani sám tvůrce: „Základní tón je neurčitý.“ Například píšťaly vyráběl podle oka. Když jedna neznela napoprvé dobře, tak z ní prostě kus uřezal a tím ji přeladil. Před polednem

S dřevěnými částmi vypomohl truhlář...

... aby se ušetřil čas – *Labyrint světla* otevírá už 12. května

Jiří Konvrzek „jede“ na svém *Zvučícím kole*

Tóny se vyvíjejí podle toho, jak hráč šlape

Co nesedí, upraví se jednoduše – uříznutím

Přesnost je nicméně při vzniku kola / nástroje také důležitá

Je to jakýsi „mimozemský kříženec“ rotopedu a stromu

Vycházím ze svých zkušeností, hodně improvizuji...

přichází „okamžik pravdy“. Jiří Konvrzek vynáší nástroj před garáž, nasazuje píšťaly a zvědavě sedá na kolo: „Uvidíme, jestli soustava zvuků nebude trhat uši. Pak bychom museli něco přiladit, tedy uřezat.“ Instrument vypadá jako surrealistický kříženec rotopedu a stromu, z jehož větví – píšťal – vyraší místo pupenců hudba.

A jedeme!

Konvrzek šlápne do pedálů, přecvakává klapky a ulicí se nesou tóny jak z varhan. Fuga se na tom zahrát nedá, ale napoprvé zní Zvučící kolo překvapivě harmonicky. Chrastění cyklistického řetězu a pastorku přidává k tradičnímu dřevěnému zvuku industriální vrstvu. Zdá se, že v nástroji se sešel Bach s Einstürzende Neubauten. Jiří Konvrzek je s výsledkem náhodného ladění spokojený: „Samotného mě to překvapilo, je to celkem vyrovnané.“ www.konvrzek.sweb.cz